

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta”

KOM(2008) 869 (lõplik) – 2008/0252 (CNS)

(2009/C 277/21)

Üksikraportöör: **Thomas JANSON**

3. veebruaril 2009 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta”

KOM(2008) 869 lõplik – 2008/0252 (CNS).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon võttis arvamuse vastu 6. aprillil 2009. Raportöör oli Thomas Janson.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 453. istungjärgul 13.14. mail 2009 (13. mai istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 193, vastu hääletas 7, erapooletuks jäi 9.

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Artikli 128 lõikes 2 sätestatud põhjustel peab tööhõivesuuniste kehtivust 2009. aastal oma otsusega kinnitama nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, Regioonide Komitee ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega.

1.2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab ettepanekut, et 2008.–2010. aasta tööhõivesuuniste kehtivust 2009. aastal tuleb kinnitada, võttes arvesse järgnevalt esitatud märkusi.

1.3. Riiklikud reformikavad peaksid tööhõivepoliitika ning töötajate õiguste ja kohustuste osas olema ambitsioonikamad.

1.4. Rohkem rõhku tuleb panna noorte integreerimisele tööturule ja jätkama peab võitlust diskrimineerimise vastu.

1.5. Üleminek teadmistel põhinevale majandusele peab toimuma sihikindlalt ning rohkem tuleb panustada kutseharidusele ja elukestvatele õppele. Järjekindlamalt on vaja suunata investeeringuid teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni.

1.6. Komitee on arvamusel, et tööhõivesuunistes ei käsitleta piisava põhjalikkusega soolise võrdõiguslikkuse ning töö- ja pereelu ühitamise küsimust.

1.7. Majanduskriis toob kaasa tööpuuduse kasvu, tööhõive vähenemise ja muudki raskused ELi tööhõivesuuniste eesmärkide saavutamisel.

1.8. Liikmesriigid peavad seadma esikohale need suunised, mis on olulised tööhõive ja majanduskasvu seisukohalt, nimelt (1) rakendada tööhõivepoliitikat, mis on suunatud täieliku tööhõive saavutamisele, töö kvaliteedi ja töövõime paranemisele ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisele; (2) tagada töötajatele, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele inimestele ja mitteaktiivsetele inimestele pääs tööturule ning muuta töö

neile atraktiivseks ja tasuvaks; ning (3) laiendada ja parandada investeerimist inimkapitali (1).

1.9. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee rõhutab, et sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond tuleb kaasata suuniste väljatöötamise ja rakendamise kõigis etappides.

2. Komisjoni dokumendi põhisisu

2.1. Suuniste näol on tegu ELi tasandil võetud riikliku kohustusega ja neis on sätestatud liikmesriikide üldised eesmärgid, mida viimased oma riiklike reformikavade raames ellu viivad. Koondsuuniste kehtivus lõpeb esimese kolmeaastase tsükli lõpus, mistõttu neid tuleb järgmiseks tsükliks uuendada.

2.2. Komisjoni arvates on liikmesriigid esimese tsükli käigus (2005–2008) kiirendanud struktuurireformide elluviimist. Lissaboni-laadsed reformid on aidanud suurendada liikmesriikide kasvupotentsiaali. Samuti on need aidanud muuta Euroopa majanduse vastupidavamaks väliste löökide suhtes, nagu kõrgemad energia- ja tarbekaupade hinnad ning vahetuskursside kõikumine.

2.3. Lissaboni strateegia uus juhtimisviis, mis rõhutab partnerlust Euroopa ja liikmesriikide tasandite vahel, on komisjoni hinnangul oma väärtust tõestanud. Seepärast leiab komisjon, et koondsuunistes täidavad oma ülesannet ja neid ei ole vaja läbi vaadata.

3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee varasemad märkused

3.1. Suuniseid ja nende puudusi analüüsiti komitee eelmise aasta arvamuses (2). See analüüs on jätkuvalt aktuaalne.

(1) Komplekssed suunised nr 17, 19 ja 23, KOM(2007) 803 lõplik/3, V osa.

(2) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 13. veebruari 2008. aasta arvamus teemal „Ettepanek: nõukogu otsus liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta, mis põhinevad EÜ asutamislepingu artiklil 128” (ELT C 162; 25.6.2008), raportöör: Wolfgang Greif.

3.2. Komitee arvates ei ole riiklikud reformikavad tööhõivepoliitika ning töötajate õiguste ja kohustuste osas piisavalt ambitsioonikad. See on tingitud asjaolust, et kehtivates suunistes rõhutatakse, et liikmesriigid peavad ise püstitama oma eesmärgid, tingides sel viisil pidevaid probleeme, sest tööhõivepoliitika meetmeid ei saa enam hinnata konkreetsete ja mõõdetavate eesmärkide taustal.

3.3. Rohkem rõhku tuleb panna noorte integreerimisele tööturule ja jätkama peab võitlust diskrimineerimise vastu vanuse, erivajaduste, rahvuse või seksuaalse sättumuse alusel.

3.4. Kui EL soovib saada teadmistemahukaks majanduseks, peab üleminek teadmistel põhinevale majandusele toimuma järjekindlalt ning suuremat tähelepanu tuleb pöörata kutseharidusele ja elukestvatele õppele, et inimesed saaksid kohaneda uue tehnoloogiaga ja tööstusbaasi ümberstruktureerimisega ning neil oleks võimalik omandada ülekantavaid oskusi. See on võimalik, kui investeeringuid suunatakse järjekindlamalt teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, eesmärgiga elavdada majandust ja luua uusi töökohti ⁽³⁾.

3.5. Tööhõivesuunistes ei käsitleta piisava põhjalikkusega soolise võrdõiguslikkuse ning töö- ja pereelu ühitamise küsimust. Kuid seda tuleks teha, et tulla toime demograafiliste muutuste ja vananeva tööjõuga.

3.6. Komitee rõhutab samuti, et tööhõivepoliitika meetmete elluviimiseks on oluline asjakohane rahastamine ELi ja riiklikul tasandil.

4. Üldised seisukohad

4.1. Majanduskriis toob ELis lähiajal ja keskpikas perspektiivis kaasa tööpuuduse kasvu, tööhõive vähenemise ja muudki raskused Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel.

4.2. Ehkki enne kriisi algust oli saavutatud teatud edu, on jätkuvalt suureks probleemiks erinevused riikide vahel nii eesmärkidele jõudmise osas kui ka eri meetmete rakendamisel liikmesriikide sees ja nende vahel. Majanduskriis raskendab seda probleemi veelgi.

4.3. Kui liikmesriigid soovivad välistada 1930. aastate majanduslanguse kordumist, tuleb komitee arvates seada esikohale need suunised, mis on olulised tööhõive ja majanduskasvu seisukohalt. Kriis räsib enim neid riike, mille valitsus ei ole võtnud midagi ette tööhõive toetuseks, vaid on jätkanud sama poliitikat kui tavapärases majandusolukorras.

4.4. Kõnealuste suuniste eesmärk on (1) rakendada tööhõivepoliitikat, mis on suunatud täieliku tööhõive saavutamisele, töö kvaliteedi ja tööviljakuse paranemisele ning sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisele; (2) tagada tööotsijatele, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevatele inimestele ja mitteaktiivsetele inimestele pääs tööturule ning muuta töö neile atraktiivseks ja tasuvaks; ning (3) laiendada ja parandada investeerimist inimekapitali ⁽⁴⁾.

4.5. Sellega seoses on väga oluline, et komisjon ja teised osapooled lihtsustaksid kiiresti struktuurifondide, sotsiaalfondi ja globaliseerumise fondi kasutamise eeskirju, eesmärgiga rahastada tööhõivesuuniste rakendamist. Komitee rõhutab jätkuvalt, et tööhõivealgatuste prioriteetseks käsitlemiseks on oluline tagada piisav rahastamine ELi ja riiklikul tasandil.

4.6. Komitee soovib, et komisjon võtaks suurema rolli üleeuroopaliste ja riiklike eesmärkide väljatöötamisel ning järelevalve- ja hindamisprotsessis. See tugevdaks riiklike reformikavade igaaastasi aruandeid liikmesriikides ja lisaks neile väärtust.

4.7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee rõhutab, et sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskond tuleb kaasata suuniste väljatöötamise ja rakendamise kõigis etappides.

Brüssel, 13. mai 2009

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Mario SEPI

⁽³⁾ Komitee on seda küsimust ka varem käsitlenud. Vt näiteks arvamusi, mis on võetud vastu alljärgnevatel kuupäevadel:

- 12.7.2007 teemal „Investeeringud teadmistesse ja uuendustegevusse (Lissaboni strateegia)”, raportöör Gerd Wolf (ELT C 256, 27.10.2007);
- EMSK 26. veebruari 2009. aasta aramus teemal „Teadusasutuste, tööstuse ja VKEde koostöö ja teadmussiire – innovatsiooni oluline eeldus”, raportöör Gerd Wolf, (ELT C 218, 11.9.2009, lk 8).

⁽⁴⁾ Vt joonealust märkust 1.